

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: RK-11Ps/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5922200193
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Lacková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5922200193.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Petrou Lackovou v konaní o návrhu navrhovateľa: C. N., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. K. XXX, E. K., zast. X. J., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. V. O. XX/XX, C., na vyhlásenie za mŕtveho : I. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom na neznámom mieste v USA, zastúpený procesným opatrovníkom: C. N., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. K. XXX, E. K., za účasti Okresnej prokuratúry Ružomberok

rozhodol:

Súd vyhlasuje I. N., nar. XX.XX.XXXX syna rodičov: otec S. N., matka O. B., naposledy bytom na neznámom mieste v USA za mŕtveho.

Za deň jeho smrti sa pokladá deň 31.12.1987.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 31.1.2022 navrhovateľka žiadala vyhlásiť I. N., nar. XX.XX.XXXX a C. N., rod. K., nar. XX.X.XXXX, ktorý uzatvorili manželstvo dňa XX.XX.XXXX vo E. K., za mŕtvych. Návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že ona je ich neterou. Po svadbe sa rozhodli ísť do Ameriky, v tom čase si veľa ľudí išlo takto zarobiť, niektorí sa vrátili, iným sa nedalo kvôli pomerom na Slovensku, ale s rodinou boli v spojení. V tomto prípade to tak nebolo, ako odišli z domu, viac o nich nik nepočul a rodine sa viac neozvali. Nik nevie, či do Ameriky prišli alebo nie. Príbuzní nemajú doteraz žiadne správy ohľadom nezvestných osôb, nikto o nich nič nepočul a nikdy sa nedozvedeli o ich ďalšom osude. Keďže nemajú k dispozícii oficiálne dokumenty o ich úmrtí (pričom s prihliadnutím na dátum ich narodenia je zrejmé, že v súčasnom období už nežijú), podali tento návrh za vyhlásenie za mŕtvych. K návrhu priložila sobášny list menovaných, rodný list svojich rodičov (E. K. a O. N.), svoj sobášny list.

2. Okresný súd Ružomberok uznesením č.k. 11Ps/1/2022-8 zo dňa 07.03.2022 vylúčil návrh navrhovateľky na vyhlásenie za mŕtvu - C. N. na samostatné konanie.

3. Veľvyslanectvo Slovenskej republiky vo Washingtone podaním doručeným súdu dňa 27.04.2022 oznámilo, že v USA neexistuje federálny register osôb, čím bez informácii o mieste úmrtia nie je možné získať úmrtný list, nakoľko každý štát vedie vlastnú evidenciu matričných záznamov.

4. Okresný súd Ružomberok uznesením č.k. 11Ps/1/2022-36 zo dňa 18.07.2022 Jánovi Gábrišovi ustanovil procesného opatrovníka a to C. N., s ktorou sú po manželke v príbuzenskom vzťahu.

5. Okresný súd Ružomberok verejnou vyhláškou sp. zn. 11Ps/1/2022 zo dňa 08.09.2022 vyzval nezvestného I. N., nar. XX.XX.XXXX, ak je nažive, aby sa do jedného roka od uverejnenia vyhlášky

prihlásil a taktiež vyzval každého, kto o nezvestnej osobe vie alebo má o nej správy, aby o nej podal v lehote jedného roka od vyvesenia tejto vyhlášky na úradnej tabuli súdu a od zverejnenia na webovom sídle súdu, t.j. odo dňa 08.09.2022 správu Okresnému súdu Ružomberok alebo opatrovníkovi nezvestnej osoby: C. N.. Vyhláška bola z úradnej tabule zvesená dňa 13.09.2023.

6. Okresný súd Ružomberok na základe zákona č. 150/2022 Z.z., ktorým sa okrem iného mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, sa s účinnosťou od 01.06.2023 stal pracoviskom Okresného súdu Liptovský Mikuláš.

7. Dňa 13.09.2023 obec Valaská Dubová doručila súdu originál verejnej vyhlášky, v ktorom potvrdzuje, že od 08.09.2022 do 11.09.2023 verejná vyhláška visela na úradnej tabuli obce.

8. Na pojednávaní konanom dňa 25.10.2023 navrhovateľka prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne zotrvala na podanom návrhu, pričom doplnila, že návrh podala kvôli dedičskému konaniu, ktoré nie je ukončené, pričom I. N. je jej ujo. Manželkou I. N. bola C. rod. K., ktorá bola sestrou jej otca. Posledná im známa vec o nich je, že uzavreli manželstvo na Slovensku v roku 1921, čo je zrejmé aj zo sobášneho listu a hneď následne na to odišli niekde do USA. Viac o nich nikto nič nevedel, ani nepočul, takže ani nevedia, či tam došli, alebo nie, ani kde bývali, či mali nejaký bytík, aký bol ich zdravotný stav, jednoducho žiadne informácie ohľadne nich nemajú.

9. Procesná opatrovníčka k veci uviedla, že s návrhom súhlasí, nakoľko nemajú o I.ovi N.ovi a C. N.ovej žiadne informácie, vedia o nich len to, že odišli ako veľmi mladí hneď po svadbe do USA. Následne sa už neozvali, teda ani nevedia, či mali deti, či žijú ich deti, alebo nie.

10. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Ružomberok navrhla, aby súd návrhu vyhovel, s tým, že ponechávajú na úvahe súdu, aby určil následný deň, ktorý pravdepodobne I. N. neprežil, nakoľko tento deň nebol predmetom návrhu.

11. V rámci dokazovania sa súd oboznámil s obsahom listín založených v spise, a to so sobášnym listom I. N. a C. K., sobášnym listom E. K.a a O. N., sobášnym listom S. N. a C. K., s výpisom z Registra obyvateľov, s verejnou vyhláškou, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

I. N. sa narodil dňa XX.XX.XXXX vo E. K. rodičom S. N. a O. B., pričom jeho manželkou bola C. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorej rodičmi boli C. K. a O. G.. Sobáš uzatvoril s C. K. dňa XX.XX.XXXX vo Valaskej Dubovej. Bratom manželky menovaného bol E. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je otcom navrhovateľky.

12. Podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

13. Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka Smrťou táto spôsobilosť zanikne. Ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú osobu vyhlási za mŕtvu, ak zistí jeho smrť inak. Za mŕtveho súd vyhlási aj nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije.

14. Podľa § 228 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku ak aj po uplynutí lehoty podľa § 225 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/161/20210501>> je vzhľadom na všetky okolnosti pravdepodobné, že fyzická osoba nežije, súd vyhlási fyzickú osobu za mŕtvu.

15. Podľa § 228 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku vo výroku rozsudku súd uvedie presnú identifikáciu fyzickej osoby a deň predpokladanej smrti, prípadne deň, ktorý fyzická osoba pravdepodobne neprežila.

16. Smrť je jedinou právnou skutočnosťou, ktorá zakladá stratu subjektivity fyzickej osoby. Podobné právne dôsledky ako preukázaná smrť má aj dlhodobá neprítomnosť fyzickej osoby, o ktorej sa predpokladá, že už nežije. Ak smrť človeka nemožno preukázať predpísaným spôsobom (úmŕtným listom), môže súd vyhlásiť fyzickú osobu za mŕtvu vo dvoch prípadoch výslovne uvedených v § 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú vyhlási za mŕtvu, ak zistí jej smrť inak. Za mŕtvu súd vyhlási aj

nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije (ide napr. o prípady, keď so zreteľom na dátum narodenia nezvestnej osoby sa dá racionálne predpokladať, že táto osoba už zomrela). O nezvestnosť osoby ide vtedy, ak je jej neprítomnosť a nedostatok správ o nej sprevádzaný takými okolnosťami, ktoré sú spôsobilé vyvolať presvedčenie o tom, že táto osoba už nežije alebo že je veľmi pravdepodobné, že nežije (uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo/20/2010).

17. Predmetom tohto konania bol návrh navrhovateľky na vyhlásenie I. N., nar. XX.XX.XXXX vo E. K., rodičom S.ovi N.ovi a O. B., naposledy bytom na neznámom mieste v USA, za mŕtveho. Navrhovateľka uviedla v návrhu na začatie konania skutkové okolnosti týkajúce sa predmetnej veci, konkrétne to, že I. N. odišiel so svojou manželkou C. N.ovou, rod. K.ovou krátko po sobáši do USA, avšak nie je známe, či tam skutočne došli, nakoľko odvtedy o nich už nik nepočul. Žiadne iné informácie sa v priebehu tohto konania zistiť nepodarilo, a to či už od účastníkov konania, z dožiadaní súdu, resp. ani na podklade zverejnenej vyhlášky na úradnej tabuli súdu a ani prostredníctvom zverejnenia vyhlášky prostredníctvom obce Valaská Dubová počas obdobia jedného roka v zmysle ustanovenia § 225, 226 CMP.

18. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu možno usúdiť, že I. N., ktorý sa narodil XX.XX.XXXX, už nežije. Podľa zistených informácií mal odísť do USA so svojou manželkou hneď po svadbe, pričom vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že smrť I. N. nemožno preukázať úmrtným listom, avšak vzhľadom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije, pretože ku dnešnému dňu, pokiaľ by menovaný žil, dosiahol vek minimálne 130 rokov.

19. Súd vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, s poukazom na § 7 ods. 2 OZ v spojení s § 228 ods. 1 CMP vyhlásil I. N. za mŕtveho tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozhodnutia s tým, že za deň jeho smrti súd určil 31.12.1987, čo predstavuje dátum dožitia veku deväťdesiat štyri rokov života, keď vzhľadom na priemernú dĺžku dožitia je minimálna pravdepodobnosť, že dosiahol vek nad uvedenú hranicu.

20. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Liptovský Mikuláš písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods.1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods.1,2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Po vyhlásení rozsudku a danom poučení o opravnom prostriedku sa prítomný zástupca navrhovateľa, procesný opatrovník, ako aj prokurátor Okresnej prokuratúry v Ružomberku vzdali práva podať odvolanie proti všetkým výrokovým častiam vyhláseného rozsudku.